

С Т А Н О В И Щ Е

от професор Георги Стоянов Карастоянов, д.пс.н., за
дисертационния труд на Татяна Йорданова Духалова на тема
„ЛИЧНОСТНИ ДЕТЕРМИНАНТИ НА ИНОВАЦИОННОТО
ПОТРЕБИТЕЛСКО ПОВЕДЕНИЕ“

представен за придобиване на образователната и научна
степен „доктор“, в област на висше образование 3. Социални,
стопански и правни науки, по професионално направление 3.2.
„Психология“, докторска програма „Трудова, организационна и
икономическа психология - Икономическа психология“

Становището е възложено съгласно Протокол № 1 от заседанието на Научно жури, назначено със заповед на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ ВО- 38 – 404 от 13.06.2018. За разработване на становището ми бяха предоставени по един екземпляр от дисертационния труд и автореферата, копия на публикациите по темата на дисертационния труд, както и документи свързани с обучението на докторанта. Представените документи показват, че докторантът Татяна Йорданова Духалова е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ПЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Смятам, че темата „Личностни детерминанти на иновационното потребителско поведение“ съответства на основното съдържание на представения за становище дисертационен труд. В структурно отношение той следва класическия модел за научно изследване – в първа част е представен теоретичен обзор на изследвания проблем, а във втора част е представена методиката и дизайна на емпиричното изследване, както и анализа и интерпретация на получените резултатите.

Дисертационното изследване е представено на 276 страници, от които 20 страници приложения. Данните от емпиричното изследване са адекватно представени и онагледени чрез 23 таблици, 6 графики и 40 фигури. Цитираните литературните източници са 520 от които 46 на кирилица, останалите на латиница включващи както класически трудове, така и съвременни изследвания по проблема.

Структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ отговарят на най-добрите изследователски практики в професионално направление „Психология“. Считаю, че е постигнат баланс между съдържание и обем при представянето на теоретичния обзор от една страна и емпиричното изследване от друга. В увода е обоснована научната актуалност на проблема и основната цел на дисертационния труд - да проучи някои от съществените аспекти на иновационното потребителско поведение, като разкрият взаимовръзките, които се наблюдават между него и специфични личностни и демографски характеристики. В първата част е направено пълно и задълбочено теоретично изследване на основните теоретични постановки за същността на феномена иновационно потребителско поведение. Това е позволило във втората част да бъде обоснован авторския подход в представената постановка на емпиричното изследване на иновационното поведение на потребителя - избраните дизайн и методика на емпиричното изследване. Коректно е дефинирана научно

обоснована цел на емпиричното изследване и са формулирана три организационни задачи и шест изследователски задачи чрез които да бъде постигната. Издигнати са пет основни хипотези, всяка от които съдържа частни хипотези, които произтичат от направените изводи в теоретичните анализи в първата част.

Емпиричните данни са описани според общоприетите стандарти за публикуване на психологически експериментални изследвания - характеристика на извадката от участници, използван инструментариум (с изчерпателни данни за валидност и надеждност), организация и провеждане на изследването, представяне на първичните данните и т.н. Емпиричните данни са анализирани в стройна логическа рамка в съответствие със заложените шест изследователски задачи, което е позволило да се открият много добре установените закономерности. Направените основни изводи и обобщения са обосновани в контекста на получените емпирични данни.

Посоченото дотук , заедно с представените в приложението емпирични данни и батерията от тестове дава възможност да бъде проследени всички етапи на емпиричното изследване и да бъде направено заключението, че то е проведено в съответствие с добрите изследователски практики в професионално направление „Психология“.

Резултатите от изследванията по темата на дисертацията са коректно представени пред научната общност със 17 научни публикации, от които само една е в съавторство , а останалите 16 са

самостоятелни. Като цяло те са публикувани доклади на национални и международни научни форуми през последните четири години (6 от тях са на английски език и са публикувани в чужбина), което е показател, по който може да се направи оценка за задълбочените научни интереси на докторантката, както и да се направи заключението, че научните приноси в дисертацията са лично нейно дело.

Смятам, че дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати за личностните детерминанти на иновативното потребителско поведение, които са оригинални научни приноси, както докторантът претендира в дисертационния труд. Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание и получените резултати и напълно изпълнява функциите си съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Представеният дисертационен труд показва, че Татяна Йорданова Духалова притежава задълбочена теоретични подготовка съчетана с отлична методологическа подготовка за планиране и провеждане на самостоятелни емпирични изследвания и коректно анализиране на резултатите от тях.

Цялостната оценка на дисертационния труд дава основание да се направи заключението, че той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за присъждане на

образователната и научна степен „доктор“. Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, демонстрираната отлична методологическа подготовка на докторанта и безспорните научни приноси, предлагам Татяна Йорданова Духалова представила за защита дисертационен труд на тема „Личностни детерминанти на иновационното потребителско поведение“ да придобие образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.2. „Психология“, докторска програма „Трудова, организационна и икономическа психология - Икономическа психология“.

София, 17.07.2017 г.

проф. д.пс.н. Г. Карастоянов